

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

משנה ליועץ המשפטי לממשלה

ירושלים: ד' סיוון תש"פ
27 מאי 2020
תיקנו: 803-98-2013-000138
סימוכין: 803-99-2020-034823

לכבוד
גב' הדס שטייף
באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: מענה לפנייתך בעניין בקשה לעיון מחדש בהחלטת פרקליטת מחוז ת"א (אזרחי)

סמך: מכתבך אל היועץ המשפטי לממשלה מיום 8/1/2020

1. הטיפול בפנייתך אל היועץ המשפטי לממשלה הועבר לטיפול. לאחר בחינת בקשתך ועיון מחדש בהחלטת פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי) בבקשה דנן, החלטתי כי אין מקום לבטל החלטה זו. עם זאת, מצאתי לנכון לקבל את טענתך בעניין אי פירוט מספק של הטעמים שעמדו בבסיס ההחלטה, ומשכך אפרוס נימוקים אלה, הכל כמפורט להלן.

רקע והעובדות הצריכות לעניין:

2. בפברואר 2019 נפתח הליך אזרחי בבית המשפט המחוזי (ת.א. 4585-02-19) על ידי מר אפרים נווה (להלן – **התובע**) נגדך ונגד נתבעים נוספים ובו נטענה טענה בדבר פגיעה בפרטיות של התובע מצד הנתבעים (להלן – **ההליך**).

3. ביום 19.12.2019 נמסר לך במכתבה של גבי שירלי אנגלרד, פרקליטת מחוז מרכז (אזרחי), כי פרקליטות המדינה לא תייצגן בהליך (להלן – **החלטת הפרקליטות**). זאת, כך נכתב, בהתאם להנחיית פרקליט המדינה בדבר "אחריות שילוחית של המדינה וחסינות עובדי ציבור בנוזקין" והנחיית פרקליט המדינה 16.6 בדבר "ייצוג המדינה וכיסוי חבותם בתביעות אזרחיות", בכלל זה לנוכח קביעת הפרקליטות הפלילית כי הפעולות המכוונות שבוצעו על ידך או במעורבותך, ובהן נטילת הטלפונים הסלולריים של נווה, החזירה אליהם, והעיון במידע שהופק מהם, יש בהם משום פגיעה בפרטיותו של נווה. סיבה נוספת שצוינה בהחלטה

היא שייצוגך על ידי הפרקליטות עלול להקים ניגודי עניינים בין טענותיך לבין טענות המדינה בהליך.

4. בפנייתך שבסמך ביקשת להשיג על החלטת הפרקליטות שלא לייצגך בהליך.

הטעמים בבסיס החלטת הפרקליטות- ניתוק האחריות השילוחית והסתירה בין טענות הפרקליטות לטענותיך:

5. סוגיית ייצוג עובדי המדינה על ידי הפרקליטות מוסדרת בשתי הנחיות פרקליט המדינה: הנחיה מספר 16.5 בעניין אחריות שילוחית של המדינה וחסינות עובדי ציבור בנוזיקין והנחיה מספר 16.6 בעניין ייצוג עובדי מדינה וכיסוי חבותם בתביעות אזרחיות.

6. בהתאם להנחיה מספר 16.5, תנאי מקדים לייצוג של עובד מדינה בתביעת נזיקין הוא שקמה למדינה אחריות שילוחית למעשה של עובד המדינה, כגרסתה של המדינה למעשה. האחריות השילוחית יכולה לקום בנוגע לעובד שביצע את הפעולה במסגרת תפקידו, אף אם ביצע את התפקיד באופן לא נאות. במקרים שבהם הסטיה מביצוע נאות של התפקיד היא קיצונית וחמורה, הדבר יכול להוציא את המעשה מגדר תחומי האחריות השילוחית.

7. בענייננו הפרקליטות סברה שלא קמה למדינה אחריות שילוחית, מפני שפעולותיך מהוות סטייה חמורה מנורמת ההתנהגות המצופה מעובד המדינה. זאת, בהתבסס על עמדת הפרקליטות, כפי שגובשה במסגרת ההליך הפלילי בענייננו של התובע, שלפיה בבסיס מעשייך פגיעה חמורה בפרטיות של התובע.

8. אני מקבל את טענת הפרקליטות, שלפיה התנהגות אשר פוגעת פגיעה חמורה בפרטיות, שנעשתה ביוזמתך כבענייננו, מהווה סטייה חמורה מנורמת ההתנהגות המצופה מעובד המדינה, כך שמתנתקת האחריות השילוחית של המדינה.

9. טעם נוסף להחלטת הפרקליטות בעניין אי הייצוג הוא שיהיה בייצוג כדי לייצר ניגוד עניינים בין טענות המדינה לבין טענותיך. זאת, נוכח טענתך כי אין בפעולותיך משום פגיעה בפרטיות התובע, בעוד שעמדת המדינה היא כי פעולותיך עולות כדי פגיעה חמורה בפרטיות התובע. ר' לעניין זה סעיף 41 להנחיית פרקליט המדינה מספר 6.16, שלפיו הפרקליטות לא תייצג את עובד המדינה במקרה שבו עובד המדינה רוצה לטעון טענת הגנה אשר אינה מתיישבת עם עמדת המדינה.

10. בשונה מגרסת ההגנה שננקטה על ידי המדינה לגבי הנתבעים האחרים בהליך, שלפיה הם לא פגעו בפרטיותו של התובע, בעניינך גרסה זו אינה יכולה לעמוד. זאת, על רקע עמדת הפרקליטות הפלילית בעקבות בחינת חומרי החקירה כי במעשיך הייתה פגיעה חמורה בפרטיות התובע. בנסיבות אלה, הפרקליטות לא הייתה יכולה לתת ביטוי לגרסתך שלפיה לא פגעת בפרטיותו של התובע ולספק לך הגנה בפני התביעה. יודגש בחקשר זה, כי עמדת המדינה היא אחת, כך שלא תיתכן סתירה בין העמדה שגובשה על ידי הפרקליטות הפלילית במסגרת

בחינת חומרי החקירה כאמור לבין עמדת הפרקליטות בהליך האזרחי דנן (רי סעיף 15 להנחיית פרקליט המדינה מספר 16.1). יובהר, כי אין בהחלטה שלא להעמיד לדין בנסיבות העניין כדי לשנות מעמדת הפרקליטות כי מעשיך מהווים פגיעה בפרטיות.

11. לאור האמור, אף לו האחריות השלוחית למעשיך הייתה קמה למדינה, אני סבור כי הסתירה בין טענותיך לבין טענות המדינה לעניין הפגיעה בפרטיות מהווה גם היא טעם המצדיק את אי ייצוגך בהליך.

התייחסות לטענות בפנייתך:

12. הטענה בדבר אי מתן שימוע בטרם קבלת החלטת הפרקליטות

בפנייתך טענת כי לא קיים שימוע לפני קבלת ההחלטה שלא לייצגך בהליך, וזאת בניגוד לשמיעת עובדי תחנה אחרים. עוד טענת כי החלטת הפרקליטות אינה מפורטת דיה, ובפרט כי אין התייחסות לעניין ניגוד העניינים שהוזכר בהחלטה.

מהמחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה נמסר בעניין טענה זו, כי עובר לקבלת החלטת הפרקליטות שלא לייצגך, גיבשה הפרקליטות הפלילית עמדה בעניין הפגיעה בפרטיות התובע במסגרת החקירה הפלילית. עמדה זו, שבאה לידי ביטוי בכתב החשדות נגד התובע, תחמה את העובדות הרלוונטיות בכל הנוגע להתנהלותך, ועל פיה התנהלותך הובילה לפגיעה חמורה בפרטיותו של התובע. עמדת הפרקליטות הפלילית מבוססת על חומר החקירה שהיה בפניה, לרבות העדויות שנגבו ממך. נוכח עמדה זו נקבע כי למדינה לא קמה אחריות שלוחית למעשיך. לפיכך, ומשהבירור העובדתי לעניין זה הושלם על ידי הפרקליטות הפלילית, לא היה בשימוע כדי לשנות את ההחלטה על אי הייצוג.

עוד נמסר מהמחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה כי ככל שהיה ניתן לך שימוע, הרי שהיה בכך כדי לאפשר לך למסור גרסה נוספת לאירועים שנחקרו במסגרת החקירה הפלילית. דבר זה יוצר קושי מובנה, שכן המדינה מחויבת לדבר "בקול אחד", ואינה יכולה לפעול בכובע שונה, כמייצגת בהליך אזרחי וכמאשימה. משכך, הפרקליטות לא הייתה יכולה להכריע בין שתי גרסאות ככל שיהיה פער בין הגרסה שנמסרה בחקירת המשטרה לבין הגרסה הנוכחית.

זאת ועוד, משעה שגרסתך בעניין זה עשויה לעלות בהליך הפלילי, קבלת גרסה נוספת והתייחסות אליה על ידי הפרקליטות האזרחית במסגרת הטיפול בהליך האזרחי אינה אפשרית, מפני שהפרקליטות האזרחית תהיה מחויבת לקביעות בהליך הפלילי.

אני סבור כי משהתגבשה עמדת המדינה לעניין התשתית העובדתית ונקבע על ידי הפרקליטות הפלילית כי הייתה פגיעה בפרטיות, לא היה במתן שימוע עובר להחלטת הפרקליטות בעניין הייצוג כדי לשנות את ההחלטה, ועל כן אני מקבל את עמדת הפרקליטות בעניין זה.

לצד האמור, וכאמור לעיל, אני מקבל את טענתך בעניין אי פירוט מספק של הטעמים

להחלטה שלא לייצג, ומשכך הארכנו בדברים המפורטים לעיל.

13. הטענה בדבר חוסר שוויון בין החלטת הפרקליטות שלא לייצג להחלטתה לייצג את

הנתבעים האחרים בהליך

בפנייתך טענת כי הפרקליטות פעלה בחוסר שוויון בכך שהחליטה שלא לייצג בהליך בעוד שהחליטה לייצג את הנתבעים האחרים בהליך.

מבירור עם המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה עולה כי יש שלושה הבדלים מהותיים בין יתר הנתבעים לבינך, שהובילו להבחנה בעניין הזכאות לייצוג המדינה ולקביעה כי רק לגבי חלקך בהשתלשלות העניינים נותקה האחריות השילוחית, כמפורט להלן. **ההבדל הראשון** הוא מעורבותך, ביחד עם שותפים שאינם נתבעים בתיק, בהשגת הטלפונים של התובע ובהפקת החומר מתוכם. **ההבדל השני** נעוץ בכך שמלוא החומר הגולמי שהופק מהטלפונים היה בשליטתך או בשליטת מי מטעמך, ואת שהעברת חלקים ממנו לידיעת שאר הנתבעים, כך שקיים פער בינם לבינך הן באשר להיקף החומרים שעיינו בהם והן באשר להגנות המנויות בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ובפרט הגנת "העניין הציבורי" (סעיף 18(3) לחוק). **ההבדל השלישי** הוא כי פעולתך, כך לעמדת הפרקליטות, מהווה פגיעה חמורה בפרטיותו של התובע, וזאת בשונה מפעולתם של הנתבעים האחרים.

אני סבור כי ההבדלים המפורטים לעיל מצדיקים את ההבחנה בעניין הזכאות לייצוג מהמדינה בין הנתבעים האחרים המיוצגים על ידי הפרקליטות לבינך.

14. הטענה בדבר פגיעה בחופש העיתונות

בפנייתך טענת כי ההחלטה שלא לייצג מהווה פגיעה בחופש העיתונות, וזאת כשלא נפל כל דופי, כדבריך, באופן פרסום הדברים ובהשגת המידע. כאמור לעיל, עמדת המדינה היא כי פעולתך מהווה פגיעה חמורה בפרטיות התובע ובכך יש סטייה ניכרת מהתנהגות ראויה של עובד המדינה. אני סבור כי אי מתן הגנה על התנהגות אשר יש בה משום חריגה משמעותית מסטנדרט התנהלות מצופה מעובד המדינה אינה פוגעת בחופש העיתונות. חופש העיתונות אין פרושו הכרח לפגוע באופן חריף בפרטיותו של אדם, ואל לנו כי לערב תחומין בין השניים. על כן אני דוחה טענה זו.

15. הטענה בדבר ניסיון לפגוע בהליך הפלילי

בפנייתך טענת כי "קיים חשש כי שימוש בהליך האזרחי בהחלטה זו המאמצת את גרסת התובע ללא משיב על מנת לפגוע בהליך הפלילי המתנהל לא מקדמת את הליך עשיית הצדק אלא פוגעת בו" וצינת כי את מכחישה את האמור בהחלטת הפרקליטות בדבר מעורבותך במעשי פגיעה בפרטיות.

כאמור לעיל, עמדת המדינה היא כי פעולתך מהווה פגיעה חמורה בפרטיות התובע. כפי שצוין לעיל, המדינה מדברת ב"קול אחד", ועל כן איני מוצא שאימוץ עמדת המדינה בהליך הפלילי גם בהליך האזרחי מייצר פגיעה כלשהי. מכל מקום, החלטת הפרקליטות בעניין אי הייצוג מבוססת על ניתוק האחריות השילוחית כפי שפורט לעיל, ועל כן השפעת החלטת הפרקליטות

בעניין הייצוג על ההליך הפלילי אינה ממין העניין.

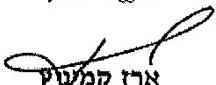
16. הטענה בעניין ייצוג על ידי חברת הביטוח הממשלתית ענבל

בפנייתך ביקשת, כי ככל שקיים ניגוד עניינים כאמור בהחלטת הפרקליטות, לקבל הסבר מדוע לא תזכי לקבל ייצוג מחברת הביטוח הממשלתית ענבל. לעניין זה, אבקש להפנותך להחלטת ממשלה 2799 מיום 28.11.2002, שעניינה הגנה משפטית והשתתפות בהוצאות משפטיות לנושאי משרה ולעובדי מדינה. יובהר, כי החלטת הפרקליטות לא עסקה בייצוג על ידי חברת הביטוח הממשלתית ענבל.

סיכום:

17. לאור האמור לעיל, אני סבור כי ניתוק האחריות השילוחית של המדינה למעשייך, וכן העובדה כי קיימת סתירה בין טענותיך לבין טענות המדינה, ובכלל זה אגב ההליך הפלילי, לעניין הפגיעה בפרטיות, מהווים טעמים המצדיקים את אי ייצוגך בהליך. המדינה אינה יכולה לטעון טענות עובדתיות הפוכות זו לזו, ועל כן לא תוכל לטעון בהליך האזרחי כי לא פגעת בפרטיות, כאשר בהליך הפלילי הביעה את עמדתה כי פעלת תוך פגיעה חמורה בה. לפיכך, אני דוחה את טענותיך ומקבל את החלטת הפרקליטות שלא לייצגך בהליך.

ב ב ר כ ה,

ארון קמטץ
 משנה ליועץ המשפטי לממשלה
 (משפט אזרחי)

העתק:

גבי אורית קוטב, משנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים)
 גבי שירלי אנגלרד, פרקליטת מחוז מרכז (אזרחי)
 מר רועי כהן, עוזר ליועץ המשפטי לממשלה